אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר־יְהוָה
אֶל־אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אַל־תִּירָא אַבְרָם אָנֹכִי מָגֵן לָךְ
שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד: ...
וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַבֶּט־
נָא הַשָּׁמַיְמָה וְסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם־תּוּכַל לִסְפֹּר אֹתָם וַיֹּאמֶר
לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ: וְהֶאֱמִן בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה:
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֶת
לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ: וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יְהוִה בַּמֶּה
אֵדַע כִּי אִירָשֶׁנָּהּ: השמן לה
... וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע
כִּי־גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע
מֵאוֹת שָׁנָה: וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי וְאַחֲרֵי־
כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל: וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם
תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה טוֹבָה: וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם
עֲוֹן הָאֱמֹרִי עַד־הֵנָּה:

רבשית נא
וַיִּשְׁבּוּ הַמַּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־
אָחִיךָ אֶל־עֵשָׂו וְגַם הֹלֵךְ לִקְרָאתְךָ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ:
וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ וַיַּחַץ אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְאֶת־
הַצֹּאן וְאֶת־הַבָּקָר וְהַגְּמַלִּים לְשְׁנֵי מַחֲנוֹת: וַיֹּאמֶר אִם־יָבוֹא
עֵשָׂו אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאַחַת וְהִכָּהוּ וְהָיָה הַמַّחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לִפְלֵיטָה:
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה
הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלַדְתְּךָ וְאֵיטִיבָה עִמָּךְ: קָטֹנְתִּי
מִכֹּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל־הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי
בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הָיִיתִי לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת:
הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי־יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן־יָבוֹא
וְהִכַּנִי אֵם עַל־בָּנִים: וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ וְשַׂמְתִּי
אֶת־זַרְעֲךָ כְּחול הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפֵר מֵרֹב:

רבשית לב
וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק
אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר: וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַּע בְּכַף־
יְרֵכוֹ וַתֵּקַע כַּף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ: וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי כִּי
עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלֶּחְךָ כִּי אִם־בֵּרַכְתָּנִי: וַיֹּאמֶר
אֵלָיו מַה־שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב: וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד
שִׁמְךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׂרִיתָ עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים
וַתּוּכָל: ... יַעֲבֹר־נָא אֲדֹנִי לְפְנֵי עַבְדּוֹ
וְאָנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לְפָנַי וּלְרֶגֶל
הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָבֹא אֶל־אֲדֹנִי שֵׂעִירָה: וַיֹּאמֶר עֶשָׂו אַצִּיגָה־
נָּא עִמְּךָ מִן־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי
אֲדֹנִי: וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֵשָׂו לְדַרְכּוֹ שֵׂעִירָה: וְיַעֲקֹב נָסַע
סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־
הַמָּקוֹם סֻכּוֹת:

2. שמואל א
וַיֹּאמֶר יהוה אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תַּבֵּט
אֶל־מַרְאֵהוּ וְאֶל־גְּבַהּ קוֹמָתוֹ כִּי מְאַסְתִּיהוּ כִּי לֹא אֲשֶׁר
יִרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינַיִם וַיהוה יִרְאֶה לַלֵּבָב:
וַיִּקְרָא יִשַׁי אֶל־אֲבִינָדָב וַיַּעֲבִרֵהוּ לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר
גַּם־בָּזֶה לֹא־בָחַר יהוה: וַיַּעֲבֵר יִשַׁי שַׁמָּה וַיֹּאמֶר גַּם־בָּזֶה
לֹא־בָחַר יהוה: וַיַּעֲבֵר יִשַׁי שִׁבְעַת בָּנָיו לִפְנֵי שְׁמוּאֵל
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי לֹא־בָחַר יהוה בְּאֵלֶּה:

שמואל ב יז
שָׁא נָא
לִפְשַׁע אֲמָתֶךָ כִּי־עֲשָׂה יַעֲשֶׂה יהוה לַאדֹנִי בֵּית נֶאֱמָן כִּי־
מְלַחֲמֹת יהוה אֲדֹנִי נִלְחָם וְרָעָה לֹא־תִמָּצֵא בְךָ מִיָּמֶיךָ: וַיָּקָם
אָדָם לְרָדְפְךָ וּלְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ וְהָיְתָה נֶפֶשׁ אֲדֹנִי צְרוּרָה ו
בִּצְרוֹר הַחַיִּים אֵת יהוה אֱלֹהֶיךָ וְאֵת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ יְקַלְּעָהּ
בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלַע: וְהָיָה כִּי־יַעֲשֶׂה יהוה לַאדֹנִי כְּכֹל אֲשֶׁר־
דִּבֵּר אֶת־הַטּוֹבָה עָלֶיךָ וְיָצוּ לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל: וְלֹא
תִהְיֶה זֹאת לְךָ לְפוֹקָה וּלְמִכְשׁוֹל לֵב לַאדֹנִי וְלִשְׁפֹךְ דָּם
חִנָּם וְלְהוֹשִׁיעַ אֲדֹנִי לוֹ וְהֵיטִב יהוה לַאדֹנִי וְזָכַרְתָּ אֶת־
אֲמָתֶךָ: וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲבִיגַיִל בָּרוּךְ יהוה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלָחֵךְ הַיּוֹם הַזֶּה לִקְרָאתִי: וּבָרוּךְ טַעְמֵךְ
וּבָרוּכָה אַתְּ אֲשֶׁר כְּלַאתִנִי הַיּוֹם הַזֶּה מִבּוֹא בְדָמִים וְהוֹשַׁע יָדִי
לִי:

7. מ"ר אלעזר
אם היה בלתי ירא ולא
מפחד מעשו שיהרגהו ויהרוג את בשיו ובניו
הנה בלכתו אליו לא היה מורה על בטחונו
בשם ית', וביעודיו כי יהיה הולך אליו לחשבו
שיתנהג עמו כאח, אבל עתה ששער בשנאתו
אותו וידע זה בבירורו עד שהכה החיובי אשר
ליעקב התפעל מזה כי ראה ופחד ועכ"ז שכלו
המנהיג את הכוח המתעורר אשר לו כמו שראינו
לבעל המעלה נער בו על פחדו והתאמץ והלך
לקראת אחיו זה באמת הראוי להקרא מאמין
בעבראתו ורוטח ביעוד אלהיו

. ויאמר
שמואל אל־ישי התם הנערים ויאמר עוד שאר הקטן והנה
רעה בצאן ויאמר שמואל אל־ישי שלחה וקחנו כי לא־נסב
עד־בואו פה: וישלח ויביאהו והוא אדמוני עם־יפה עינים
וטוב ראי ויאמר יהוה קום משחהו כי־זה הוא

שמואל א' ט"ז
וישא דוד והעם אשר־אתו את־קולם ויבכו עד אשר אין־
בהם כח לבכות: ושתי נשי־דוד נשבו אחינעם היזרעלית
ואביגיל אשת נבל הכרמלי: ותצר לדוד מאד כי־אמרו העם
לסקלו כי־מרה נפש כל־העם איש על־בניו ועל־בנתיו
ויתחזק דוד ביהוה אלהיו: ויאמר דוד אל־
אביתר הכהן בן־אחימלך הגישה־נא לי האפוד ויגש אביתר
את־האפוד אל־דוד: וישאל דוד ביהוה לאמר ארדף אחרי
הגדוד־הזה האשיגנו ויאמר לו רדף כי־השג תשיג והצל
תציל: וילך דוד הוא ושש־מאות איש אשר אתו ויבאו עד־
נחל הבשור והנותרים עמדו: וירדף דוד הוא וארבע־מאות
איש ויעמדו מאתים איש אשר פגרו מעבר את־נחל הבשור:
וימצאו איש־מצרי בשדה ויקחו אתו אל־דוד ויתנו־לו לחם
ויאכל וישקהו מים: ויתנו־לו פלח דבלה ושני צמקים ויאכל
ותשב רוחו אליו כי לא־אכל לחם ולא־שתה מים שלשה
ימים ושלשה לילות: ויאמר לו דוד למי אתה
ואי מזה אתה ויאמר נער מצרי אנכי עבד לאיש עמלקי
ויעזבני אדני כי חליתי היום שלשה: אנחנו פשטנו נגב
הכרתי ועל־אשר ליהודה ועל־נגב כלב ואת־צקלג שרפנו
באש: ויאמר אליו דוד התורדני אל־הגדוד הזה ויאמר
השבעה לי באלהים אם־תמיתני ואם־תסגירני ביד־אדני
ואורדך אל־הגדוד הזה: וירדהו והנה נטשים על־פני כל־
הארץ אכלים ושתים וחגגים בכל השלל הגדול אשר לקחו
מארץ פלשתים ומארץ יהודה: ויכם דוד מהנשף ועד הערב
למחרתם ולא־נמלט מהם איש כי אם־ארבע מאות איש־
נער אשר־רכבו על־הגמלים וינסו:

יהוה חננו לך קוינו היה זרעם
לבקרים אף־ישועתנו בעת צרה: מקול המון נדדו עמים
מרממתך נפצו גוים: ואסף שללכם אסף החסיל כמשק
גבים שקק בו: נשגב יהוה כי שכן מרום מלא ציון משפט
וצדקה: והיה אמונת עתיך חסן ישועת חכמת ודעת יראת
יהוה היא אוצרו: עתה
אקום יאמר יהוה עתה ארומם עתה אנשא: תהרו חשש
תלדו קש רוחכם אש תאכלכם: והיו עמים משרפות שיד
קוצים כסוחים באש יצתו: שמעו רחוקים
אשר עשיתי ודעו קרובים גבורתי: פחדו בציון חטאים אחזה
רעדה חנפים מי יגור לנו אש אוכלה מי־יגור לנו מוקדי
עולם: הלך צדקות ודבר מישרים מאס בבצע מעשקות נער
כפיו מתמך בשחד אטם אזנו משמע דמים ועצם עיניו
מראות ברע: הוא מרומים ישכן מצדות סלעים משגבו
לחמו נתן מימיו נאמנים:

כב . כי יהוה שפטנו יהוה מחוקקנו יהוה מלכנו
כג הוא יושיענו:

ירמיה לא
. ויאמר
אמר יהוה אל־ירמיה עוד אמרו את־הדבר הזה בארץ יהודה
ובעריו בשובי את־שבותם יברך יהוה נוה־צדק הר הקדש:
ונסעו יהודה ובכל־עריו יחדו אכרים ונסעים בעדר:
כי הרויתי נפש עיפה וכל־נפש דאבה מלאתי:
על־זאת הקיצותי ואראה ושנתי ערבה לי:
הנה ימים באים נאם־יהוה וזרעתי את־בית ישראל
ואת־בית יהודה זרע אדם וזרע בהמה:
והיה כאשר־שקדתי עליהם לנתוש ולנתץ ולהרס ולאבד ולהרע
כן אשקד עליהם לבנות ולנטע נאם־יהוה:
בימים ההם לא יאמרו עוד אבות אכלו בסר
ושני הבנים קהו:
כי אם־איש בעונו יומת כל־האדם האכל הבסר
תקהינה שני הבנים:
הנה ימים באים נאם־יהוה וכרתי את־בית ישראל
ואת־בית יהודה ברית חדשה:
לא כברית אשר כרתי את־אבותם
ביום החזיקי בידם להוציאם מארץ מצרים
אשר הם הפרו את־בריתי וכי בעלתי בם נאם־יהוה:
כי אם־זאת הברית אשר אכרת את־בית ישראל
אחרי הימים ההם נאם־יהוה נתתי תורתי בקרבם
ועל־לבם אכתבנה והיתי להם לאלהים והם יהיו־לי לעם:
ולא־ילמדו עוד איש את־רעהו ואיש את־אחיו לאמר דעו את־יהוה
כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד־גדולם נאם־יהוה
כי אסלח לעונם ולחטאתם לא אזכר עוד:
כה אמר יהוה נתן שמש לאור יומם חקות ירח וכוכבים לאור לילה
רגע הים ותהמו גליו יהוה צבאות שמו:
אם־אלה החקים מלפני נאם־יהוה אם־לא זרע ישראל
גם־הם יחדלו מהיות גוי לפני כל־הימים:
כה אמר יהוה אם־ימדו שמים למעלה וחקרו מסדי־ארץ למטה
גם־אני אמאס בכל־זרע ישראל על כל־אשר עשו נאם־יהוה:
הנה ימים באים נאם־יהוה ונבנתה העיר ליהוה
ממגדל חנאל שערי הפנה:
ונטתה עוד הלאה נגדו גבעת גרב ונסבה גועה:
וכל־העמק הפגרים והדשן כל־שדות עד־נחל קדרון
עד־פנת שער הסוסים מזרחה קדש ליהוה
לא־יתרס ולא־יתלש עוד לעולם:

4. ירמיה לא
הנה תלמידא דהוה קא אויל בתריה דרבי ישמעאל ברבי
בשוקא דציון חויה דקא כפחיד אמר ליה הבאה את דכתיב "פחדו בציון חטאים אמר ליה
והכתיב "אשרי אדם מפחד תמיד אמר ליה הנוא בדברי תורה כתיב ואויל בתריה דרב המנונא אחתא אמר ליה יסורים בני הנוא גברא לאהויי אנפשה דכתיב "כי פח
פחדתי ואתיתי ואשר יגורתי יבא לי והא כתיב אשרי אדם מפחד תמיד ההוא בדברי תורה כתיב:

5. משלי לא
. אמר ר"ל מאי
דכתיב "והיה אמונת עתיך חוסן ישועות חכמת ודעת וגו' אמונת זה סדר זרעים עתיך זה סדר מועד חוסן זה סדר
נשים ישועות זה סדר נזיקין חכמת זה סדר קדשים ודעת זה סדר טהרות ואם "יראת" היא אוצרו אמר רבא
בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו "נשאת ונתת באמונה "קבעת עתים לתורה עסקת בפרי צפית לישועה
פלגת ברכמה חכמת דברי תורה ואם "יראת" היא אוצרו אין אלא מיראת אדם שאמר לשלוחו הוי"ל
לי כור חטין לעליה הלך והעלה לו א"ל ויירבת לי בהו מכ חטין א"ל לא א"ל מוטב אם לא העליתה:

6. בראשית לה
אדמוני, אמר ר' אבא בר
כהנא כאלו שופך דמים. יוכיון שראה שמואל את דוד
אדמוני דכתיב (שמואל־א טז יב) וישלח ויביאהו והוא אדמוני,
נתירא ואמר אף זה שופך דמים כעשו, אמר לו הקדוש
ברוך הוא עם יפה עינים, עשו מדעת עצמו הוא הורג אבל
זה מדעת סנהדרין הוא הורג.

(כד) את אשר לו. הבהמה
והמטלטלים עשה עמו כנגד מ טוטל מכלי ומנים כלן:
(כה) ויותר יעקב. סבה סכים קטנים הזור עליהם
(חולין לא): ויאבק איש. מנהם פי' ויתעפר עים
מלאון עוכה שהיו מעלים עפר כרגליהם ע"י נענועם.
ול"ג שהוא לשון ויתקשר ולשון ארמי הוא כתר דמיקיר
כיה ותבק ליה מיכק ל' עניבה שכן דרך שנים שמתעצמים
להפיל אים לת רשהו שמוכנו ותוכנו כוחותיו ופירשו
רז"ל שהוא שרו של עשו (כ"ר):

8. ראשית
ורבקה שומעת וגו'. פי' מודיע הכתוב כי רבקה נביאה
היתה ושומעת תמיד כדברי יצחק וגו' הנס שלא
ידבר בפניה והכן לזה אמר ורבקה שומעת בדבר וגו' ולא
אמר ותשמע רבקה וגו' ולא אמר היתה שומעת וגו'

אמר לפי שהיה אבינו אברהם מתפחד ואומר האמר אותן אוכלוסין שהרגתי שהיה בהם צדיק אחד ודיא שקיים אחד. כישל לאחד שהיה עובר לפני פרדסו של מלך, ראה חבילה של קוצים וזרד וגבלה והציץ המלך וראה אותו, התחיל מטמן מקנני. אמר לו מפני מה אתה מטמן, כמה פועלים הייתי צריך שיקשו אותה עכשו שקשישה אותה בא וטל שבר. כך אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם אותן אוכלוסין שהרגת קוצים כסוחים היו הדא הוא דכתיב (ישעיה ט יז) וקיו עמים משרפות סיד קוצים כסוחים. אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר. יאל תהי צדיק הרבה יותר מבוראך.

מדבר בשאול, דכתיב (שא' ט ה) ויבא שאול עד עיר עמלק וגו'. ר' הונא ור' בניה אמר הכתוב (ובמדבר כא ד) ויצרפו שם את העגלה בנחל. הוא הורג והיא נערפת. אם אדם הטא בחטה מה חטאה. יצאת בת קול ואמרה אל תהי צדיק הרבה. ר' שמעון בן לקיש אומר כל מי שנעשה רחמן במקום אכזרי, סוף שנעשה אכזרי במקום רחמן. ומנין שנעשה אכזרי במקום רחמן, שנאמר (שא' טו ט) ואת נב עיר הכהנים הכה לפי חרב, ולא תהא נב כזרעו של עמלק

לא כן בשמחים הפגימים של תורה־
המוסר והשקפת־העולם. כאן גישת הכמרי־אומות־העולם יכולה לגרום נזקים
חמורים, העולם הרוחני שלהם יסודותיו שונים לגמרי, ומסוכנים הם לרוח
ישראל, ובאותה הכמה יונית הזהירונו חז"ל (ועי' אירות עמ' קנ"ב).

ובמאמר על „נר חנוכה" כתב מרן הרב זצ"ל: „שחרורו של רוח־ישראל,
המיוחד בטהרתו הפנימית, כעקת רוח־יון הכתהדר ביפיותו החיצונית —
שתחתיה שוכנים כיעור וטומאה — השחרור שזכינו לו על ידי ההתעוררות
הקדושה של תחיית הרוח הלאומי שלנו ממקורו, על ידי גבורי קנאת־
הקודש, החשמונאים הכהנים הקדושים, הניח את חותמו על מהלך הדורות
לכל הזמנים. ההתנגשות של רוח־ישראל — זהו תהליך שאינו פוסק, עד
אשר יפוח היום הגדול, אשר בו יהיה נצדק קודש".

ומכלל מדת הגבורה הוא, שכל דבר שכבר הסכים בנפשו, שצריך
להשתדל כו מצו ומבת שלמותו, תהי' ההסכמה חזקה אצלו, ולא יקרון בכל פרטיה הרבים
וגבורת נפשו תדריכהו, שיעשה בחשק שהור את המעשים הגורמים לבצע תכלית נאה גם בדרך רחוקה
... החסיד במס"י ביאר בהקדמתו סיבת מניעת ומיעוט הלימוד בעניני העבודה, כמו
האהבה והיראה ותיקון המדות, שהוא מפני שהפרסום גדול בחיובם הכללי וע"כ סוברים
בנ"א שא"צ לעיין בהם ביסודותיהם וכפרטיהם: אכן יש עוד סיבה עקרית ביותר לזה,
והוא חסרון מדת הגבורה), שכשמתחיל האדם לעיין באלו הענינים הנשגבים הוא
מתחרד ונחלש מצד ראותו עצמו רחוק מהשלמת החיובים הגדולים אשר בהם. ע"כ צריך
לזה גבורה גדולה, שבדעתו שעיקר השלמות תלוי בהשלמת ידיעת התורה לאמתתה לא
יפול לבבו ויעיין בכל דרכי העבודה והחסידות, ולא יחרד יותר מדאי מפני ראותו עצמו
רחוק מהם. רק כישובו־הדעת וכגבורת־נפש יחרץ להשתדל להקנות לעצמו שלמותם,
וכשתשלם לו בהם ההבנה באמתת איזה פרט יכון שיהי' ראוי להתקבל אצלו למעשה

גבורה מיוחדת היא גבורתם של ישראל, גבורה המצטינת לא בכבושים שמכבשים את אחרים, מכניעים אותם או מאבדים אותם, אלא גבורה שבעקרה היא קשורה בכבוש שהאדם כובש את עצמו, גבורת הנשמה האלהית, הרוח האצילי של האדם, שמכבש את הגוף הבהמי ואת תאותיו הגסות והסוערות, גבורת ארך אפים הטוב מגבור, ומושל ברוחו מלוכד עיר. זאת היא הגבורה האורקת לישראל, הנאותה ליסוד המוסר הטהור והרמת ערכו של האדם